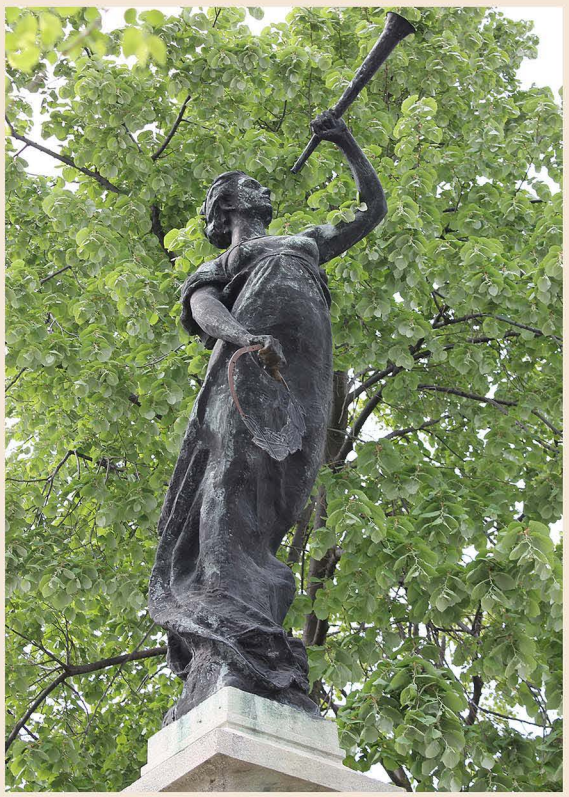
MONUMENTE ȘI EROI
MEMORIA MARELUÍ RÁZBOI

PROIECT PILOT (JUDEȚUL ILFOV)





Monumentul Eroilor căzuţi în Primul Război Mondial
sat / comuna AFUMAŢI
cod LMI 2015 IF-III-m-B-15322



MINISTERUL CULTURII
INSTITUTUL NATIONAL AL PATRIMONIULUI

MINISTERUL CULTURII
DIRECTIA JUDETEANA PENTRU CULTURA ILFOV

CENTRUL CULTURAL PALATELE BRÂNCOVENEȘTI

1916 1919

PROIECT CO-FINANȚAT DE:
Administrația Fondului Cultural Național

Primaria Buftea

MONUMENTE ȘI EROI
MEMORIA MARELUÍ RÁZBOI

PROIECT PILOT (JUDEȚUL ILFOV)



Troiță în cinstea eroilor căzuţi în Primul Război Mondial
sat / comuna BALOTEȘTI



Troiță în cinstea eroilor căzuţi în Primul Război Mondial
sat / comuna CERNICA







MINISTERUL CULTURII
INSTITUTUL NATIONAL AL PATRIMONIULUI

MINISTERUL CULTURII
DIRECTIA JUDETEANA PENTRU CULTURA ILFOV

CENTRUL CULTURAL PALATELE BRÂNCOVENEȘTI

1916 1916–1919 PENTRU PATRIE 1919

PROIECT CO-FINANȚAT DE:
Administrația Fondului Cultural Național

Primaria Buftea

MONUMENTE ȘI EROI
MEMORIA MARELUÍ RÁZBOI

PROIECT PILOT (JUDEȚUL ILFOV)

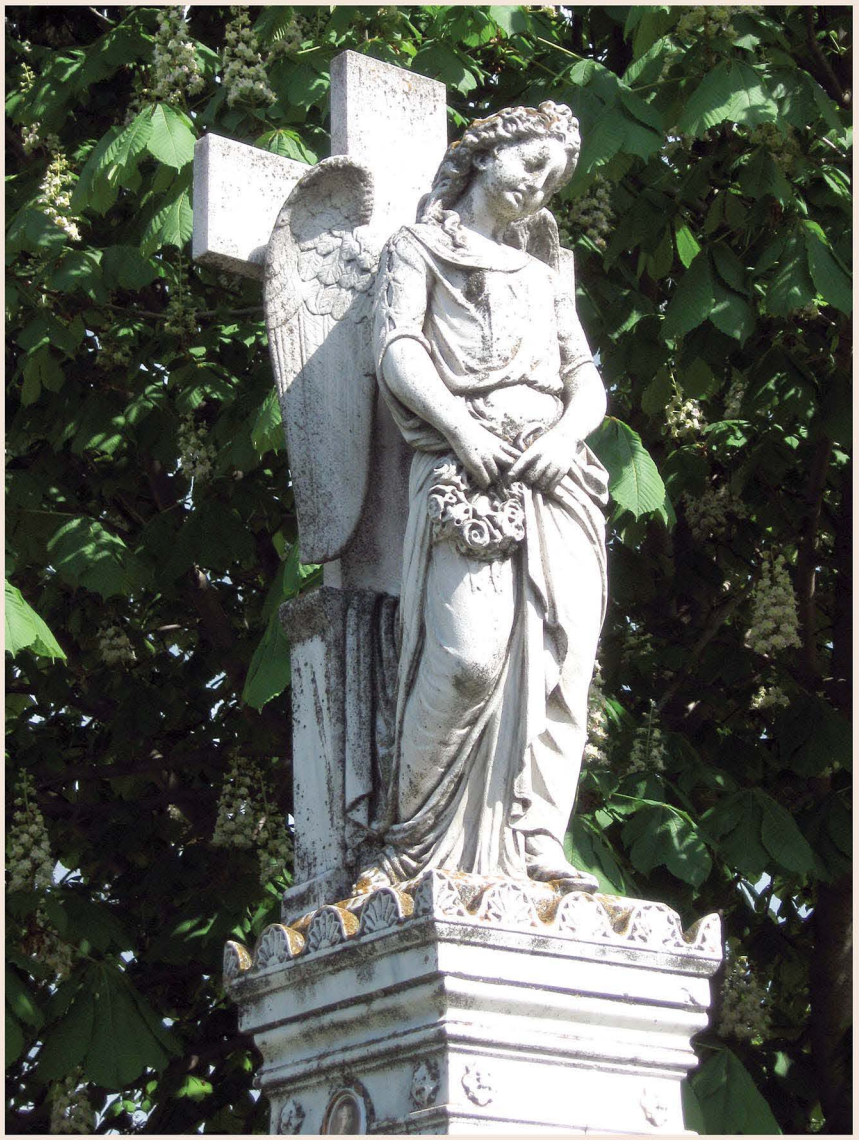






Monumentul Eroilor căzuţi în cele două Războaie Mondiale
sat / comuna BRĂNEȘTI
Propunere de clasare





MINISTERUL CULTURII
INSTITUTUL NATIONAL AL PATRIMONIULUI

MINISTERUL CULTURII
DIRECTIA JUDETEANA PENTRU CULTURA ILFOV

CENTRUL CULTURAL PALATELE BRÂNCOVENEȘTI

1916 

1919

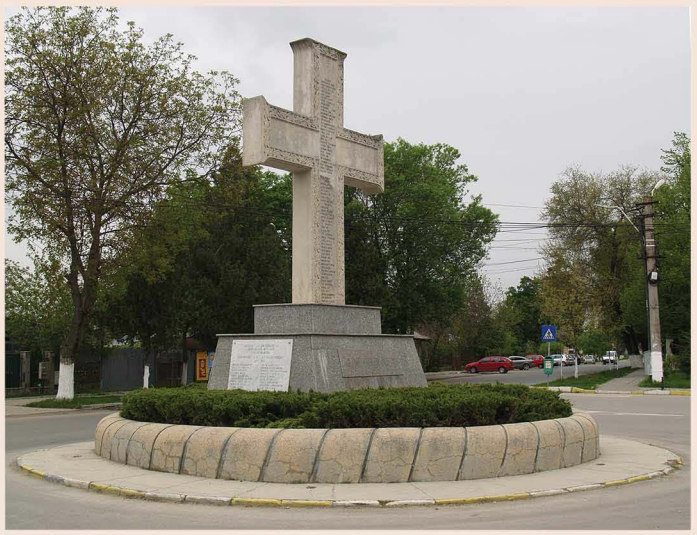
PROIECT CO-FINANȚAT DE:
Administrația Fondului Cultural Național
Primaria Buftea

MONUMENTE ȘI EROI
MEMORIA MARELUI RÁZBOI
PROIECT PLOT (JUDEȚUL ILFOV)



Crucea comemorativă a Eroilor căzuţi în Primul Război Mondial
oraș BUFTEA
cod LMI 2015 IF-III-m-B-15321





MINISTERUL CULTURII
INSTITUTUL NATIONAL AL PATRIMONIULUI

MINISTERUL CULTURII
DIRECTIA JUDETEANA PENTRU CULTURA ILFOV

CENTRUL CULTURAL PALATELE BRÂNCOVENEȘTI

1916 1919

PROIECT CO-FINANȚAT DE:
Administrația Fondului Cultural Național

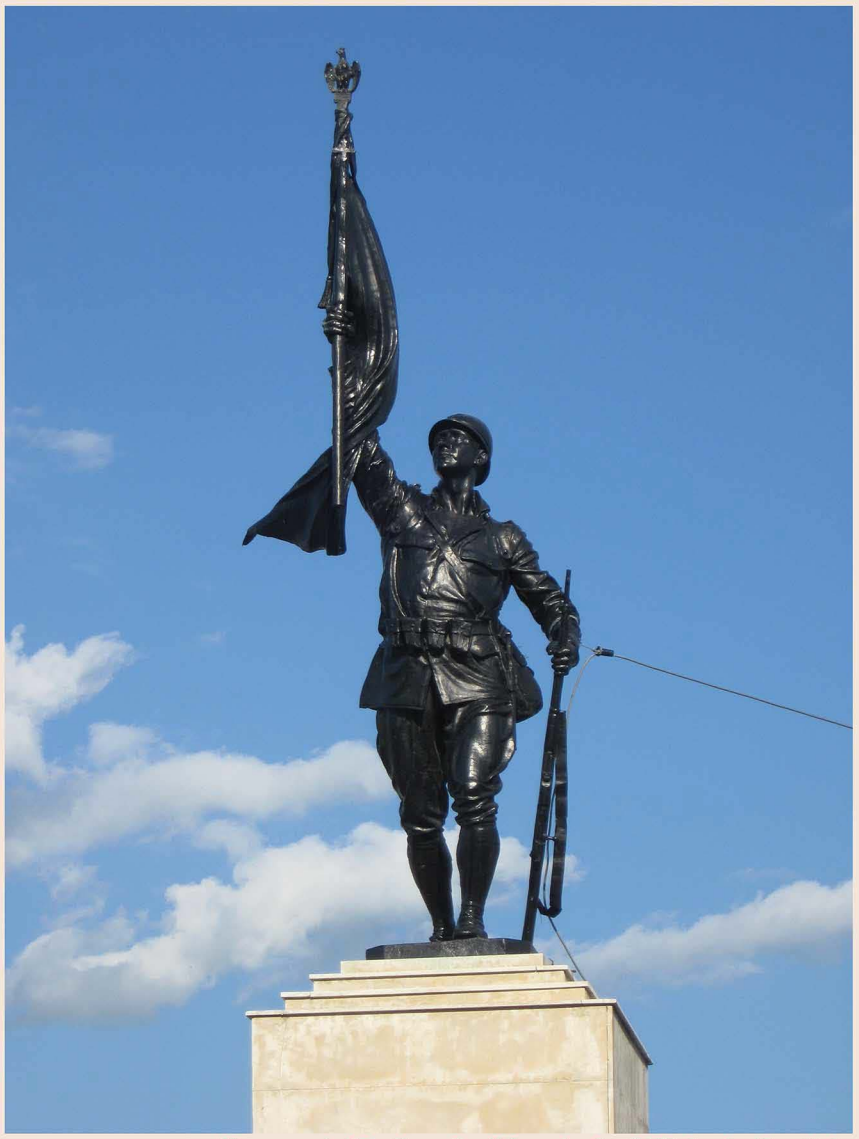
Primaria Buftea

MONUMENTE ȘI EROI
MEMORIA MARELUÍ RÁZBOI

PROIECT PILOT (JUDEȚUL ILFOV)

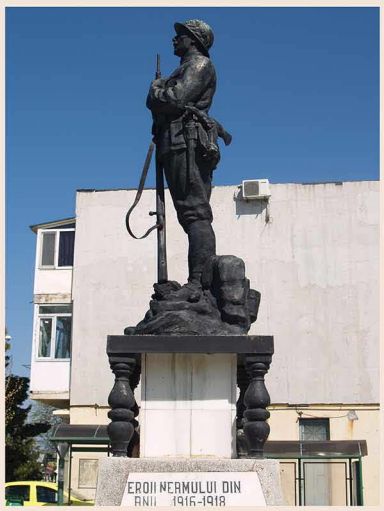


Monumentul Eroilor căzuţi în cele două Războaie Mondiale
sat / comuna 1 DECEMBRIE



Monumentul Eroilor căzuţi în cele două Războaie Mondiale
sat CĂȚELU / comuna GLINA











MINISTERUL CULTURII
INSTITUTUL NATIONAL AL PATRIMONIULUI

MINISTERUL CULTURII
DIRECTIA JUDETEANA PENTRU CULTURA ILFOV

CENTRUL CULTURAL PALATELE BRÂNCOVENEȘTI

1916 1919



PROIECT CO-FINANȚAT DE:
Administrația Fondului Cultural Național
Primaria Buftea

MONUMENTE ȘI EROI
MEMORIA MARELUÍ RÁZBOI

PROIECT PILOT (JUDEȚUL ILFOV)



Monumentul Eroilor căzuţi în cele două Războaie Mondiale
sat / comuna CHIAJNA



Monumentul Eroilor căzuţi în cele două Războaie Mondiale
sat / comuna PANTELIMON









MINISTERUL CULTURII
INSTITUTUL NATIONAL AL PATRIMONIULUI

MINISTERUL CULTURII
DIRECTIA JUDETEANA PENTRU CULTURA ILFOV

CENTRUL CULTURAL PALATELE BRÂNCOVENEȘTI

1916 1919

PROIECT CO-FINANȚAT DE:
Administrația Fondului Cultural Național

Primaria Buftea

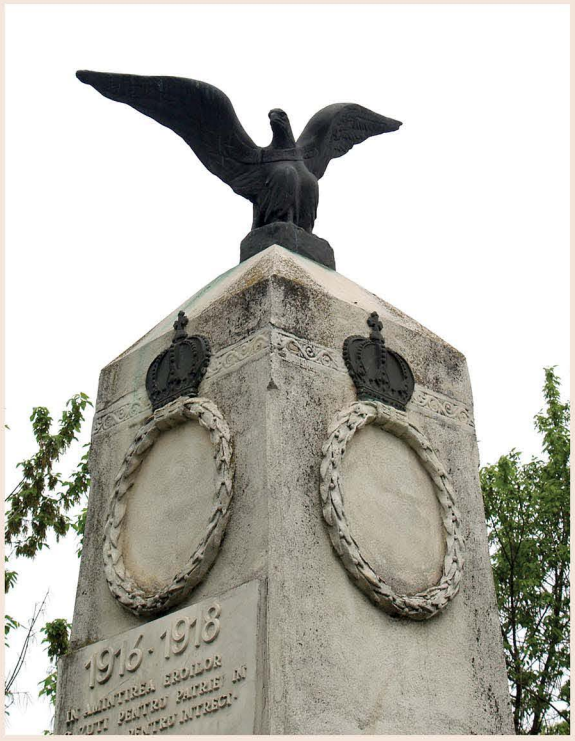
MONUMENTE ȘI EROI
MEMORIA MARELUÍ RÁZBOI

PROIECT PILOT (JUDEȚUL ILFOV)





Monumentul Eroilor căzuţi în Primul Război Mondial
oraș CHITILA
cod LMI 2015 IF-III-m-B-15325





MINISTERUL CULTURII
INSTITUTUL NATIONAL AL PATRIMONIULUI

MINISTERUL CULTURII
DIRECTIA JUDETEANA PENTRU CULTURA ILFOV

CENTRUL CULTURAL PALATELE BRÂNCOVENEȘTI

1916 1919

PROIECT CO-FINANȚAT DE:
Administrația Fondului Cultural Național

Primaria Buftea

MONUMENTE ȘI EROI
MEMORIA MARELUÍ RÁZBOI

PROIECT PILOT (JUDEȚUL ILFOV)



Monumentul Eroilor căzuţi în Primul Război Mondial
sat / comună CORNETU - Propunere de clasare



Crucea Eroilor căzuţi în Primul Război Mondial
sat / comună CORNETU



MINISTERUL CULTURII
INSTITUTUL NATIONAL AL PATRIMONIULUI

MINISTERUL CULTURII
DIRECTIA JUDETEANA PENTRU CULTURA ILFOV

CENTRUL CULTURAL PALATELE BRÂNCOVENEȘTI

1916 1916-1919 1919

PROIECT CO-FINANȚAT DE:
Administrația Fondului Cultural Național

Primaria Buftea

MONUMENTE ȘI EROI
MEMORIA MARELUÍ RÁZBOI

PROIECT PILOT (JUDEȚUL ILFOV)



Cruce comemorativă a Eroilor căzuţi în Primul Război Mondial
sat DÂRVARI/ comuna CIOROGÂRLA
cod LMI 2015 IF-III-m-B-15328









Placă comemorativă în cinstea eroilor căzuţi în Primul Război Mondial
sat MOARA MICȘUNEȘTI / comuna NUCI



MINISTERUL CULTURII
INSTITUTUL NATIONAL AL PATRIMONIULUI

MINISTERUL CULTURII
DIRECTIA JUDETEANA PENTRU CULTURA ILFOV

CENTRUL CULTURAL PALATELE BRÂNCOVENEȘTI

1916 1916-1919 PENTRU PATRIE 1919

PROIECT CO-FINANȚAT DE:
Administrația Fondului Cultural Național

Primaria Buftea

MONUMENTE ȘI EROI
MEMORIA MARELUÍ RÁZBOI

PROIECT PILOT (JUDEȚUL ILFOV)



Monumentul Eroilor căzuţi în Primul Război Mondial sat / comuna GRĂDIȘTEA Propunere de clasare



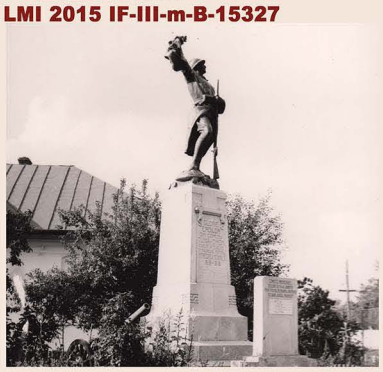








Monumentul Eroilor căzuţi în Primul Război Mondial sat / comuna TUNARI cod LMI 2015 IF-III-m-B-15327







Monumentul Eroilor căzuţi în Primul Război Mondial sat / comuna DASCĂLU cod LMI 2015 IF-III-m-B-15327



MINISTERUL CULTURII
INSTITUTUL NATIONAL AL PATRIMONIULUI

MINISTERUL CULTURII
DIRECTIA JUDETEANA PENTRU CULTURA ILFOV

CENTRUL CULTURAL PALATELE BRÂNCOVENEȘTI

1916 1919



PROIECT CO-FINANȚAT DE:
Administrația Fondului Cultural Național

Primaria Buftea

MONUMENTE ȘI EROI
MEMORIA MARELUÍ RÁZBOI

PROIECT PILOT (JUDEȚUL ILFOV)











Monumentul Eroilor căzuţi în Primul Război Mondial
sat TÂNGANU / comuna CERNICA
Propunere de clasare







Monumentul Eroilor căzuţi în Primul Război Mondial
sat LIPIA / comuna GRUIU
Propunere de clasare







Monumentul Eroilor căzuţi în Primul Război Mondial
sat SILIȘTEA SNAGOVULUI / comuna GRUIU
Propunere de clasare

MINISTERUL CULTURII
INSTITUTUL NATIONAL AL PATRIMONIULUI

MINISTERUL CULTURII
DIRECTIA JUDETEANA PENTRU CULTURA ILFOV

CENTRUL CULTURAL PALATELE BRÂNCOVENEȘTI

1916 1919



PROIECT CO-FINANȚAT DE:
Administrația Fondului Cultural Național
Primaria Buftea

MONUMENTE ȘI EROI
MEMORIA MARELUI RÁZBOI
PROIECT PLOT (JUDEȚUL ILFOV)



Monumentul Eroilor căzuți în Primul Război Mondial
sat / comuna MOARA VLĂSIEI
cod LMI 2015 IF-III-m-B-15332







MINISTERUL CULTURII
INSTITUTUL NATIONAL AL PATRIMONIULUI

MINISTERUL CULTURII
DIRECȚIA JUDEȚEANĂ PENTRU CULTURA ILFOV

CENTRUL CULTURAL PALATELE BRÂNCOVENEȘTI

1916 1916-1919 PENTRU PATRIE 1919

PROIECT CO-FINANȚAT DE:
Administrația Fondului Cultural Național
Primaria Buftea

MONUMENTE ȘI EROI
MEMORIA MARELUÍ RÁZBOI

PROIECT PILOT (JUDEȚUL ILFOV)





Cavoul familiei Principelui
Nicolae Bibescu
Parcul Palatului Mogosoaia
sat / comuna MOGOȘOAIA









Monumentul Eroilor căzuţi în Primul Război Mondial
sat / comuna MOGOȘOAIA
cod LMI 2015 IF-III-m-B-15333









MINISTERUL CULTURII
INSTITUTUL NATIONAL AL PATRIMONIULUI

MINISTERUL CULTURII
DIRECTIA JUDETEANA PENTRU CULTURA ILFOV

CENTRUL CULTURAL PALATELE BRÂNCOVENEȘTI

1916 — 1919



PROIECT CO-FINANȚAT DE:
Administrația Fondului Cultural Național
Primaria Buftea

MONUMENTE ȘI EROI
MEMORIA MARELUÍ RÁZBOI

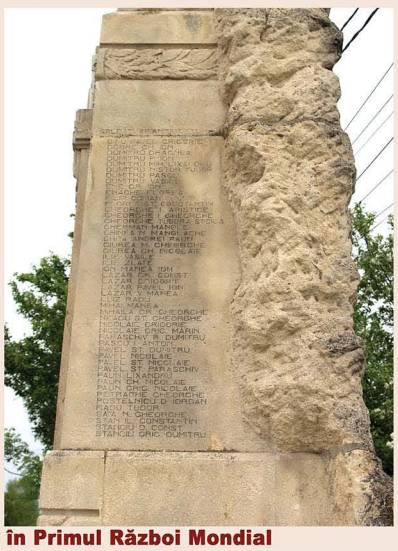
PROIECT PILOT (JUDEȚUL ILFOV)













Monumentul Eroilor căzuți în Primul Război Mondial
sat TÂNCĂBEȘTI/ comuna SNAGOV
cod LMI 2015 IF-III-m-B-15336

MINISTERUL CULTURII
INSTITUTUL NATIONAL AL PATRIMONIULUI

MINISTERUL CULTURII
DIRECTIA JUDETEANA PENTRU CULTURA ILFOV

CENTRUL CULTURAL PALATELE BRÂNCOVENEȘTI

1916 1919

PROIECT CO-FINANȚAT DE:
Administrația Fondului Cultural Național

Primaria Buftea

MONUMENTE ȘI EROI
MEMORIA MARELUI RAZBOI
PROIECT PILOT (JUDEȚUL ILFOV)

Proiectul cultural **"Monumente și Eroi - Memoria Marelui Război. Proiect Pilot (jud. Ilfov)"**, finanţat de Administraţia Fondului Cultural Național, își propune să onoreze și să comemoreze 100 de ani de la intrarea României (1916) în Primul Război Mondial (1914-1918), în urma căruia s-a realizat dezideratul major, făurirea României Mari. Fiind un proiect destinat protejării, întreținerii curente, conservării, păstrării si promovării obiectivelor comemorative, am ales ca parteneri instituții reprezentative ale județului Ilfov: Direcția Județeană pentru Cultură Ilfov, Primăria Buftea, Centrul Cultural Palatele Brâncovenești Mogoșoaia.

Scopul proiectului cultural este de inventariere, protecție, promovare a patrimoniului memorial și comemorativ, care poate fi realizat prin intermediul a două obiective esențiale:

- Continuarea eforturilor conjugate și susținute ale autorităților locale, centrale, comunităților locale, ale specialiștilor și ale Ministerului Culturii în aplicarea de soluții practice care să asigure prezervarea și revitalizarea patrimoniului memorial
- Sensibilizarea tinerei generații în prețuirea simbolisticii și valorii fundamentale a acestui patrimoniu, prin cunoașterea unor povești de viață impresionante, care au condus la jertfa supremă pentru reîntregirea României.

Acest proiect este un instrument de lucru, prin inventarierea monumentelor memorial-funerare, dar și prin readucerea în prim plan a poveștilor de viață ale unora dintre eroii primului război, încercând în egală măsură implicarea comunităților în prețuirea unor valori fundamentale.

În acelaşi timp se doreşte a fi un semnal de alarmă pe care Institutul Naţional al Patrimoniului îl trage asupra posibilităţii de a pierde o parte importantă a acestui segment al patrimoniului imobil din România, care, din lipsă de finanţare, de promovare, de neimplicare a autorităților locale, a comunităților, adeseori ajunge în stare avansată de degradare, *cu posibile efecte ireversibile*.



Proiectul a avut ca rezultat inventarierea exhaustivă a monumentelor dedicate eroilor din Primul Război Mondial, 76 obiective comemorative, din care 15 se află pe Lista Monumentelor Istorice, iar pentru 6 obiective se vor întocmi dosare de clasare. Institutul Național al Patrimoniului încearcă să pună în valoare și să readucă în memoria comunităților aceste obiective comemorative cu valoare materială și memorială, prin expoziția care cuprinde 18 panouri de prezentare a obiectivelor inventariate și fotografii, scrisori, relatări ale eroilor din Primul Război Mondial.

Sunt prezentate 26 de obiective comemorative, din care 9 sunt monumente istorice de for public, iar pentru 6 obiective urmează să se întocmească dosare de clasare de către Direcția județeană pentru cultură Ilfov.

Proiectul dorește să valorizeze și memoria intangibilă a cultului eroilor, care s-a manifestat plenar în perioada interbelică, prin implicarea financiară și afectivă a comunităților locale, a familiei regale, a statului român, impresionantă prin respectarea tradiției cinstirii și comemorării eroilor.

Astfel statul român, a luat inițiativa înființării „Societăţii Mormintelor Eroilor Căzuţi în Războiul de întregire statală şi naţională 1916-1919" (1919) sub înalta ocrotire a Reginei Maria, prezidată de Patriarhul Miron Cristea, care a devenit "Cultul Eroilor" în 1927, în 1940 (la doi ani după decesul Reginei) și-a schimbat denumirea în Așezământul Național "Regina Maria" pentru Cultul Eroilor (a fost desființat în 1948). În 2004 s-a înființat "Oficiul Național pentru Cultul Eroilor".

La cererea Reginei Maria, au fost ridicate cruci comemorative dedicate eroilor căzuţi la datorie în Primul Război Mondial, Crucea de pe Caraiman, Crucea din interiorul bisericii "Sf. Varvara" din oraşul Buftea, Crucea din centrul oraşului Buftea, numele celor căzuţi vitejeşte în război fiind inscripţionate pe cruci. Pe crucea din centrul orașului Buftea sunt scrise cuvintele Reginei Maria: *„Nu vărsaţi lacrimi, ci mai bine slăviţi pe eroii voştri pentru ca faima lor să treacă neştirbită din generaţie în generaţie".*

MINISTERUL CULTURII
INSTITUTUL NATIONAL AL PATRIMONIULUI

MINISTERUL CULTURII
DIRECTIA JUDETEANA PENTRU CULTURA ILFOV

CENTRUL CULTURAL PALATELE BRÂNCOVENEȘTI

1916 1919

PROIECT CO-FINANȚAT DE: Administrația Fondului Cultural Național

Primaria Buftea

MONUMENTE ȘI EROI
MEMORIA MARELUÍ RÁZBOI
PROIECT PILOT (JUDEȚUL ILFOV)

ATACUL

Nu-mi amintesc bine, cum am petrecut ziua de 19 Iulie 1919. Știu însă că ne găseam cu regimentul în Mezőtúr, veniți de 2 - 3 zile cu un scop pe care nu-l cunoșteam.

Îmi aduc perfect de bine aminte că în seara acelei zile, cam pe la orele 10 și ceva, stăteam de vorbă cu fostul meu bun prieten Niță Tudoran, în grădina casei, unde eram cartiruiți. Și cum stăteam noi așa de vorbă, spunându-ne de ale noastre fleacuri, au răsunat deodată detunături ușoare, probabil de revolver și două gloanțe au fluierat gărbite pe lângă noi. Faptul nu ne-a impresionat. Știu că ne-am uitat foarte întrebători unul la altul.

Niță, cum era el prudent din fire, a propus să intrăm în casă, iar eu am acceptat, așa cum acceptam, de obiceiu, propunerile lui bune. Ce a fost, nici acum nu știu și nici Niță nu știe. –

A doua zi, mi-aduc aminte, era Duminică. Pe când noi ne ocupam cu nimicuri de dimineață, agentul meu de legătură, dând vădite semne de enervare, ne-a anunțat că e ordin să fim imediat gata de îmbarcare. În treacăt fie zis, acest imediat nu am putut să-l sufăr niciodată. Totdeauna imediatul acesta produce febră morală.

Pe noi însă vestea nu ne-a impresionat de loc. Am dat dispozițiunile de rigoare ordonanțelor și ne-am împărtășit părerile.

Niță, cum era el pesimist, vedea sfârșitul pământului, iar eu optimist ca întotdeauna, vedeam începutul lui.

Ce a urmat, după ce am ajuns la unitățî, nu interesează. Țin însă, ca și cu această ocazie să remarc încă odată haosul din creierul celor mici, atunci când primesc un ordin al armatei și nu știu despre ce este vorba.

Chestiunea adunării și îmbarcării, nu conta. Eram așa de obișnuiți cu lucrul acesta, încât pentru noi și pentru soldați evenimentul era foarte, foarte normal.

Însă, planând asupra noastră necunoscutul și graba nejustificată, spiritile erau foarte agitate.

Cei mari erau arțăgoși. Se legau de nimicuri și țipau pentru fleacuri. Cei mici erau aspri cu subalternii și răi cu soldații. Bieții soldați alergau de colo, colo ca bezmeticii. Cei cu sânge rece, păreau prea indeferenți. Din această cauză, țipete, repezeli, răspunsuri obrasnice, în sfârșit, un tablou de proastă impresie. În împrejurări de astea, dacă toată lumea ar ști despre ce este vorba, spectacolul ar avea un aspect mult mai domol.

Ori atunci, aveam impresia că nimeni nu știa despre ce este vorba, decât Colonelul, sau poate nici e nu știa precis.

Eu, ca de obiceiu, am fost însărcinat cu îmbarcarea. Cu toate că devenisem specialistul regimentului în această materie, totuși în ziua aceea am isprăvit'o prost. Am fost pedepsit de Comandantul batalionului, pentru răspuns obraznic, cu patru zile arest.

Vestea s'a răspândit ca fulgerul pe rampă.

„Auzi Domnule! – spuneau ponții – specialistul nostru să fie închis!".

Camaradul Mișu Nichita, Sublocotenent de rezervă, iar de meserie artist, striga cât îl ținea gura în șanțul unde așteptа cu plutonul rândul lui la îmbarcare: „Adivărul! Idităe spicială! – arestarea sublocotenentului Trofin"; în timp ce Domnul Căpitan Visarion era necăjit de moarte, că scăpase, ca prin minune, un purceluș răpănos, care se tătăcise printre oamenii săi.

Cu scandal, cu repezeli regretabile și fără rost, în mai puțin de o oră primul tren a fost gata.-

În vagonul nostru, pe când o sticlă complet străină de eveniment, trecea indiferentă din mână în mână și din gură în gură, camarazii își schimbau părerile.

Domnul Căpitan Traian I., de pildă, nu se putea consola de grija fetițelor sale, Sanda și Mariuca.

„Ce s'ar face ele, mai Trofinică, dacă o fi să mor?".

„Se vor mărita Domnule Căpitan și fiți sigur că o să vă facă parastasele cuvenite".

Domnul Locotenent Oarză care vedea totdeauna lucrurile în negru se gândea cu groază la o eventuală panică.

Gașca noastră, a gălăgioșilor, nici copii nu aveam și nici panici nu întrevedeam. Deocamdată, se antrenau toți la box pe burta mea.

Mi-aduc aminte că am primit două lovituri neobișnuite. Domnul Căpitan Visarion, a vrut să-și arate puterea și m'a lovit cu mânerul baionetei așa de puternic că mi-a luat răsuflarea, iar imediat după asta, Lupan m'a izbit cu o palmă mai jos de buric așa de rău, încât am avut impresia, că voi fi evacuat cu primul tren.

În câmp deschis, în apropiere de Halta Puszta Tanya trenul s'a oprit și am primit ordin să debarcăm.

Comandantul de batalion, ne-a adunat și ne-a spus că vom intra imediat în poziție și că probabil mâine dimineață vom ataca. (Eram fericit că executarea pedepsei primite se amâna în mod implicit, după atac). Ne-a mai spus Domnul Maior, să vorbim soldaților despre eveniment și să le ridicăm moralul.

Despre situație generală, situație specială, inamic, misiune etc. nici vorbă.

Mi-am adunat soldații și le-am spus:

„Știți că în ordinul la raport de ieri, era prevăzut ca astăzi să faceți baie la ștrandul din Mezőtúr. Ei, bine! Ungurii vor să faceți baia la Buda-Pesta. Noi am fost întotdeauna politicoși cu ei și nu vrem să-i refuzăm. Jurați cu mine, pe ce aveți mai scump, că ne vom scălda în ștrandul de la Buda-Pesta. Ce zici Nicoară?"

N'o să uit cât voi trăi această întrebare fatală.

Soldații noștri, erau atunci echipați cu haine englezești noi nouțe.

Caporalul Nicoară, s'a uitat lung în ochii mei și mi-a spus:

„Dar cismulițele astea cui să le las, Domnule Sublocotenent?"

Am râs cu toți, a râs și el, dar a doua zi, sărmanul Nicoară a murit, iar eu și alții nu am ajuns să facem baie la Buda-Pesta așa cum ne propusesem.

În momentul când rădeam de Nicoară a venit la noi Dl. Căpitan Visarion însoțit de nedespărțitul lui prieten, Dl. Căpitan Nicu Vlădescu și răzând m'a întrebat dacă mi-am asigurat copiii.

„Totul în regulă, Dle Căpitan, numai nu știu ce să facem cu cismele lui Nicoară."

Doamne! Ce clipe frumoase, ce clipe pline de mistic elan, pe care păcat că nu le poate trăi oricine.

Am râs cu toții, soldați și ofițeri, contestându-ne curajul, așa cum și-l contestă vânătorii, la o vânătoare de cerc.

Seara, eram deja pe poziție.

Schimbasem un batalion (dacă nu mă înșel din Regt. 91 Inf. ardelenesc) comandat de Dl. Maior Proser.

Nu pot să uit o scenă care mi-a adus aminte de o poveste spusă de mama.

Era aproape întuneric. Toată lumea vorbea în șoaptă. Se trimiseseră deja unitățile care urmau să schimbe batalionul ardelean, când deodată dinspre inamic, a apărut în goana mare un cal negru nechezând. Ne-am uitat unul la altul și calul a trecut printre noi ca o nălucă.

O clipă m'am văzut iarăși copil. Uitasem de războiu, uitasem de companie, uitasem totul și trăiam povestea spusă de mama, cu calul negru înaripat. Povestea se contopise cu realitatea. Distanța între una și alta nu era decât valoarea pe care vrem să o acordăm. Poveștile s'au brodat în jurul eroilor, iar noi făceam atunci, pe eroii poveștilor de mâine.

Am uitat să spun că, prin faptul că mult iubitul meu Comandant de Companie, Locotenetul Ghiță Teodorescu lipsea, eu țineam locul și jucam rolul comandantului companiei I-a mitraliere. Această situație, mi-a dat prilejul de a rămâne pe lângă comandantul batalionului, adică pe lângă Dl. Maior Ioanovici, care îmi dăruise cele patru zile de arest, cu ocazia îmbarcării.

Volens, nolens, noaptea de 20 Iulie 1919 trebuia s'o petrecem împreună la postul de comandă al batalionului, instalat la rădăcina unui pom într'o răscruce de drum.

Eu fiind mai sărac în îmbrăcăminte, Dl. Maior a consimțit să petrec prima noapte de arest sub pelerina sa; o pelerină largă și primitoare de postav de Buhuși, păroasă și de culoare albicioasă. Bineînțeles, m'am simțit obligat, la rândul meu, să ofer două pături de samar, care ne-au servit drept așternut.

M'așî fi simțit foarte bine în culcușul nostru haiducesc, dacă nu ma'r fi deranjat prea des Dl. Maior cu ieșirile D-sale, în interes personal.

„Care-i cauza, Dle Maior, de tot vă plimbați atâta?".

„De știu eu? Poate frigul."

Eu mărturisesc sincer nu-mi era frig de loc.

„Hai mă, scoală și să mergem în inspecție pe linia avanposturilor."

Câte exerciții de noapte am făcut înainte și după aceea, niciunul nu mi s'a părut mai frumos. Era o noapte frumoasă de iulie cu luna plină, care arunca umbre pline de mister. Dl. Maior, înalt, pășea înainte, iar eu mai micuț după el și totuși cine era mai mare ca mine? Să ai inamicul, adică moartea în față și totuși să mergi liniștit înainte, așa cum mergi pe o alee în întâmpinarea unei femei ce ți-a tulburat nopți de tinerețe, e ceva cum nu se poate mai sublim.

Cum mergeam așa furat de vraja acelei nopți care-mi încânta sufletul, m'am împiedicat și am căzut peste un soldat care dormea una cu pământul.

„Ce-i cu tine mă?"

„Mi-s santinelă."

„Ce santinelă?"

„Mi-s santinela plutonului I din Comp. I-a"

„Care Companie băiatule?"

„Din batalionul Dlui Maior Proser."

„Dar unde-i Comandantul D-tale de ploton?" Îl întrebă Dl. Maior.

„Aci pe undeva."

Nenorocitul și toți nenorociții lui camarazi, nu știau că de mult ai noștri trecuse înaintea lor.

Faptul acesta m'a făcut să nu dorm toată noaptea.

Dl. Maior îngrijat de această situație, m'a trimis să caut peste tot pământul, pe Dl. Maior Proser, pe care nu l-am găsit decât abea despre ziuă, la trăsura de popotă a batalionului său.

„Domnule Maior, am onoarea a mă prezenta etc."

„O! Am și uitat de voi", mi-a spus Dl. Maior Proser căsnindu-se să înghită un ou răscopt, pe care-l îmbucase chiar în momentul când eu călare mă prezentam D-sale.

A doua zi de dimineață de tot, mult simpaticul meu Comandant de Companie s'a prezentat, așa că eu am trecut la comanda plotonului II mitraliere, pe care avusesem grija să-l pun în prima linie.

Regimentul nostru (6 Vânători) se găsea la stânga dispozitivului general al Diviziei D-lui General Popa (Asta o știu acum, atunci nu am știut nimic pentru că nu ni s'a spus nimic). Batalionul nostru se găsea în linia întâia, având în linia I-a două companii (I dreapta III stânga), iar compania II-a în rezervă. Eu am dat o secție din plotonul meu la Compania I-a și altă secție la Compania III-a.

A doua zi când am trecut la comanda plotonului meu instalat la secția II-a, adică în sectorul companiei a III-a pe care o comanda Dl. Căpitan Traian I.

Secția mea de mitraliere, era instalată în apropierea unui canton de pe calea ferată Puszta Tanya – Solnok.

Dl. Căpitan Traian I. își instalase postul de comandă chiar în canton. Paralel și foarte aproape de calea ferată era și șoseaua.

Inamicul ocupa sălașurile pustei și era cam la vre'o 600 sau 800 metri de linia santinelelor îndoite. Batalionul nostru ocupa un sector de circa 800 metri.

Situația aceasta am văzut'o noi a doua zi. repet încă o dată, nu ne-a spus nimeni nimic, nu ne-a orientat nimeni, nu știam nimic despre inamic și nici hărți nu aveam.

Abea am ajuns la secția mea, când mă pomenesc cu bietul Mitică Radoslav (Dumnezeu să-l ierte).

„Ce-i cu tine, mă Mitică?"

„Uite mă bătatule! Niță al tău, fi-ți-ar Niță al dracului, a crezut că fără mine nu se poate ocupa Buda-Pesta și m'a chemat iar la cătănie."

Bietul Mitică era Sublocotenent de rezervă. Fusese demobilizat în 1918, iar acum, Niță Tudoran care era adjutantul regimentului I-a chemat sub arme, pe el și pe toți băieții care ne-au fost simpatici.

„Nu-i nimic Mitică! Al nostruești dacă nu cumva vei fi destinat pentru împărăția cerurilor".

„Taci dracului și mușcă-ți limba. Ție poate să-ți crească pătrunjel în colțul gurii, că ești teleleu, dar eu am muiere și copii." –

Zeflemisind, l-am condus pe Mitică la plotonul lui, adică în Compania a III-a și după ce l-am rugat încă o dată să-mi lase testamentul, ne-am despărțit (de unde să știu eu, că vorbeam în ceasul rău).

1



Abea ne-am despărțit și în sectorul lui a început un foc viu de puște și arme automate. Gloanțe rătăcite treceau mieuând pe deasupra noastră, iar altele zbârnâind se înfigeau furioase pe soseа și calea ferată.

Artileria noastră începuse regularea tragerii care mergea foarte greu. Câteva proiectile au căzut așa de aproape de noi, încât am fost nevoit să improvizez din prosoape două fanioane albe și de pe rampa căii ferate să semnalizez lungirea tragerii.

Focurile în sectorul Sublocotenentului Radoslav se întețiseră atât de tare, încât Dl. Căpitan Traian I. m'a trimis să văd ce se petrece acolo, căci noi aveam impresia, că mai mult trag ai noștri decât ungurii. După câțiva pași m'am întâlnit cu Mitică. Venea la mine să mă roage să vin acolo cu mitralierele, căci e atacat cu foțe superioare și nu mai poate rezista.

„Fugi măi băiatule, cum ai părăsit plotonul? Ce D-zeu te-ai speriat de 2 – 3 focuri? Eu nu pot merge acolo. Locul meu e acil"

Mai greu mi-a fost să-l conving pe Dl. Căpitan Traian I. Acolo unde mă găseam puteam ținе admirabil prin focuri de flanc compania I – a și puteam flanca tot în astfel de condițiuni și atacul inamic, dacă ar fi încercat să ne întoarcă stânga.

Sunt oameni care în timp de pace sunt de rară cumsecădenie, însă în împrejurări grele, fac impresia unor oameni cuprinși de flăcări care așteaptă salvarea de la oricine, chiar și de la un copil. Impresia asta mi-a făcut-o atunci Dl. Căpitan Traian I.

În stânga Plotonului Radoslav era o dâlmă neocupată de ai noștri. L-am consiliat pe Dl. Căpitan să ocupe dâlma cu o secție (adică astăzi o grupă de luptă), de unde cu pușca mitralieră să intervină cu foc de flanc în fața plotonului Radoslav.

Mitică a plecat bombănind. Sărmanul! Parcă-l văd și acum, cu veston de trupă ajustat, cu molitiere verzi și niște ghete civile galbene. De atunci nu l-am mai văzut. A doua sau a treia zi a fost împușcat. Camarazii spun că trupul lui avea peste 20 de împunsături de baionetă, iar nasul și urechile tăiate.

N'a plecat bine Mitică Radoslav, când pe șosea a apărut un soldat cu spume la gură, cu ochii injectați și țipa cât îl ținea gura: „mor, mor, uite așa vreau să mor" Eu am crezut la început, că o făcea pe nebunul și prin urmare l-am tratat ca atare. Însă văzând că nu pot să-l fac bine, l-am evacuat. Am auzit, mai târziu, că a făcut-o pe nebunul.

Pe când mă ocupam cu chestia asta, aud pe câmp în stânga mea, glasul sublocotenentului Grama: „Pentru asalt, puneți baioneta".

Ce se întâmplase? Ordinul Dlui Căpitan Trăian I. s'a înțeles probabil greșit. Cele două plutoane din rezervă unul comandat de sublocotenentul Grama și altul de Sublocotenentul Plugaru, s'au desfășurat în trăgători și înaintau voinicește pe valuri, către dâlma cu povestea. –

- Dar ce fac ăia Domnule Căpitan? Pe cine iau cu asalt, când la dâlmă nu e nimeni și nici cel puțin focuri nu primesc (în răstimp, focurile în sectorul lui Radoslav se mai răriseră)?

„De, știu eu ce i-a găsit?"

„Adunați-i Domnule Căpitan, că ne văd Ungurii și ne facem de râs."

În sfârșit plotoanele s'au adunat, așa cum se adună după orice exercițiu. Camaradul Grama, era foarte afectat, ba chiar puțin supărat pe mine, că le rupsesem firul drumului spre glorie, iar camaradul Plugaru părea foarte nedumerit, așa cum a fost și a rămas întotdeauna. –

Pe la ora 10, am încălecat și m'am dus la postul de comandă al batalionului. Acolo, Alecu Simionescu, Sublocotenent de rezervă, care îndeplinea funcția de adjutant al batalionului, mi-a făcut semn s'o șterg, căci tocmai se transmitea la telefon ordinul de atac. –

În drum spre postul meu de comandă, m'am oprit o clipă la Dl. Locotenent Ghiță Teodorescu. –

„Ascultă Ghiță! Azi nu-i glumă. Am nevoie de multe cartușe. Să nu faci economie, așa cum îți este obiceiul."

„Bine, răiosule! (așa-mi zicea de când fuseseră caii bolnavi de răie și susținea că au luat-o de la mine). Bine! Îți trimit și cruce dacă vrei, numai spune unde să ți-o pun."

Când am ajuns la canton Dl. Căpitan Traian I. tocmai primea ordinul de atac.

„Măi Trofinel", îmi spuse rugător Dl. Căpitan – scrie-l tu că scrii mai bine".

„Și-s mai bine îmbrăcat – am completat eu în glumă.

4

2





Căpitan Ioan Trofin

După o scurtă pregătire de artilerie, atacul trebuia să se producă la ora 11, adică aproape imediat. –

La compania a III-a urma să mai vină și compania a V-a comandată de Dl. Căpitan Tigoianu.

De front urma să atace compania I-a pe care o comanda provizoriu Sublocotenentul de rezervă Morariu Pompiliu (titularul era în permisie).

Din momentul ce la acea companie nu era decât Morariu, care nu avea la plutoane decât sergenți și reangajați, am apreciat că locul meu era la celaltă secție a mea, care era în sprijinul Companiei I-a.

Așa că, cu toate regretele sergentului Albu, Comandantul secției, și în special ale Dlui Căpitan Traian I., care numai după ce i-am demonstrat că la Domnia-sa mai vine o companie încadrată cu un căpitan și doi locotenenți, că D-sa dispune de trei ofițeri, pe când la Compania I-a, care atacă, nu este decât un sublocotenent și numai după ce i-am pus problema: - „Ce se întâmplă cu Compania I-a dacă moare Morariu" – a consimțit să plec.

Mi-am luat ordonanța și o lopată Linemann, pe care am găsit-o pe câmp și am plecat: am plecat pe drumul suferințelor, căci această hotărâre mi-a fost fatală. Dar ce puteam face noi ceștea din lumea celor fără de putință, când pașii noștri sunt purtați de forța plină de neînțeles a destinului?

Atacul începuse. Valurile de trăgători înaintau prin salturi succesive, însă nu repezi. Când sergentul Toma, m'a văzut la secție a răsuflat ușurat. Înainte și noi tot prin salturi. Artileria inamică a deschis trageri de oprire. Șrapnelele și obuzele se spărgeau înapoia noastră. Infanteria inamică a deschis un foc extrem de violent, însă prost condus. Cartușele cădeau așa de dese împrejurul nostru încât aveam impresia că cineva trăgea cu grebla prin iarbă. Însă nici un rănit și niciun mort. Când făceam această constatare, pe care i-am comunicat'o și sergentului Toma, încărcătorul 2 de la piesa I, un soldat foarte inimos și al cărei nume îmi scapă, în momentul când a dat să se ridice, s'a lăsat înapoi cu un gest moale de renunțare și s'a întors pe spate.

Fusese lovit drept între sprâncene. Când m'am apropiat de el încă clipea. Nu știu dacă m'a văzut. Sergentul Toma m'a întrebat curios dacă e numai rănit, iar când i-am spus că-i mort a dispus prompt înlocuirea lui, exact așa cum făceam la exerciții.

Nu trăsesem nici un foc.

La un moment dat Caporalul Voicu, Seful piesei I, cum era culcat, mi-a arătat un pom și m'a făcut atent că de acolo trage o mitralieră. Era un prun sau cam așa ceva.

„Pune în bătaie și trage Voicule".

Cât ai clipi din ochi piesa a fost în bătaie și trei benzi a 25 cartușe, au zburat din Sentetiena Nr.1, una după alta. Din pomul cu pricina, s'a rostogolit , o poartă, sau o ușă, o piesă și doi maghiari ca doi saci. Voicu s'a întors la mine și a râs fericit.

-„Bravo Voicule! Incetarea și salt înainte."

În înaintare, sergentul Toma și armurierul rădeau pe înfundate. –

„la vezi Voicule, poate mai găsești și alții" îi spuse Toma când se opri din salt și se trânti lângă Voicu. –

Până atunci nu mă culcasem niciodată. Aveam convingerea că nu o să mi se întâmple nimic.

Curaj prostesc. Nu sfătuiesc pe nimeni să facă așa.

Mă desfăta grozav tabloul și aveam impresia că trăiam o zi din basme. Bubuitul tunului, răpăitul fioros al mitralierelor, răniții sau morții întâlniți (de altfel puțini) prin trifoiu, nu ne impresiona cu nimic. Atacul se desfășura într'o dispoziție uimitor de bună. Numai de sete sufeream toți, căci era o căldură îngrozitoare.

Admiram curajul Sublocotenentului Morariu Pompiliu, care desfășura o activitate demnă de toată lauda. Mereu îi auzeam glasul, oprind sau deschizând focul, conducând singur fiecare ploton. Și el era mai mult în picioare decât culcat și mă așteptam din moment în moment să-l văd culcat definitiv.

Si eu și sergentul Toma urmăream un trăgător cu pușca mitralieră, din primul val de trăgători, din compania lui Morariu.

Trăgea și din mers, trăgea și culcat și iarba pălpăia înaintea puștei mitraliere, ca o lumină când e gata să se stingă.

Când se culca, parcă se rostogolea mort și pe când noi îl credeam mort, pușca lui mitralieră iar începea să svârle foc.

„Ce zici Toma, se mai scoală?"

„Se scoală, Dle. Sublocotenent."

5

3



„Eu zic că nu se mai scoală."

Și inimosul trăgător se scula.....

„Ce zici Toma se mai scoală?"

„Nu se mai scoală, Domnule Sublocotenent."

„Eu zic, că se scoală"....

Și inimosul trăgător, nu s'a mai sculat. Il adoram fără să-l cunosc și am simțit că mi-a murit un frate.

Ne apropiasem la vreo 200 de metri de liziera sălașurilor. Gloanțele fluerau mai mult pe deasupra noastră.

În momentul când executam un salt în fugă, am simțit o lovitură puternică în picior și m'am prăbușit cu piciorul lovit și pe care tocmai făcusem pasul. Eram rănit.

Mi-am îndreptat, cu mâinile, piciorul în poziție normală, am băgat mâna în buzunarul pantalonului să văd dacă-i sânge și am scos două încărcătoare de armă (le luasem de la soldatul ce-o făcuse pe nebunul și tabachera. Tabachera era găurită de glonț și înauntru erau trei țigări „Memfis" pline de sânge.

Caporalul Voicu era aproape de mine și i-am chemat să-mi ajute. Am luat teaca baionetei lui Voicu și coada lopeții cu care venisem, le-am băgat în cismă în dreapta și stânga piciorului, am pus revolverul cu toc cu tot peste rană și am strâns aceastâ protează improvizată cu cureaua. –

Ajutat de Voicu, m'am ridicat în dorința și cu gândul de a ajunge cel puțin pe liziera sălașurilor. A fost însă imposibil. Femurul era fracturat. Simțeam că mă lasă puterile.

„Lasă-mă Voicule, du-te la piesă și comunică împrospătătorilor să mă evacueze". De ordonanță uitasem. De altfel și el uitase de mine, căci nu l-am găsit și nu m'a găsit decât în spital la Buda-Pesta.

Am rămas singur cu firul elanului rupt.

M'am uitat la ceas: era 12 și 25: Mă uitam ca puiul de prepeliță rănit, cum ai mei zburau spre liziera sașlaurilor și mi se rupea inima de durere că eu devenisem așa din senin neputincios. –

A venit la mine soldatul Uța Constantin, m'a luat de mâini și a început să mă târâie spre înapoi.

Dar curând a căzut într'o groapă de obuz, gâfâind de oboseală, de căldură și de sete. Groapa mirosea încă a fum și acid picric. În apropiere era o fântână cu cumpănă. Soldații se îngrămădesc ca roiul în jurul ei, cu toate că proectilele de artilerie încadrase fântâna.

Miorlăiau schijele pe deasupra noastră că aveam impresia că dacă scot un deget afară din groapă mi-l retează.

„D-le Sublocotenent, lăsați-mă să aduc apă că nu mai pot."

- „Cum să te duci, măi Uța, tu nu vezi cum trage artileria acolo?"

Dar până să isprăvesc eu vorba, Uța a șters'o și surprinzător de repede a venit cu o gamelă cu apă. Mi'a dat să beau, m'a udat pe frunte și pe piept, căci mă simțeam rău de tot și a dus gamela la gură, să mai tragă o sorbitură.

Dar deodată cu o miolăitură scurtă și un sunet mut de tinichea spartă, o schijă dintr'un proectil care explodase aproape de tot, i-a trecut prin cască și i s'a înfipt deasupra tâmplei stângi. –

Uța a srășnit din dinți, a gemut surd și s'a prăvălit peste mine. Îi simt și acum pe piept sângele cald. Pe când îl credeam mort, s'a ridicat în capul oaselor și frecându-se cu mâna peste locul ranei, gemând și tremurând din tot corpul ca un câine ud, a murmurat printre dinți:

„Să nu mai zică lumea că cotigentul 919, n'a făcut nimic".

Căpitanul Ion Gh. Trofin

6

Sursa Rodica Adriana Dorina Dinescu Trofin

MINISTERUL CULTURII
INSTITUTUL NATIONAL AL PATRIMONIULUI

1916 1919

PROIECT CO-FINANȚAT DE:
Administrația Fondului Cultural Național

MONUMENTE ȘI EROI
MEMORIA MARELUÍ RÁZBOI

PROIECT PILOT (JUDEȚUL ILFOV)









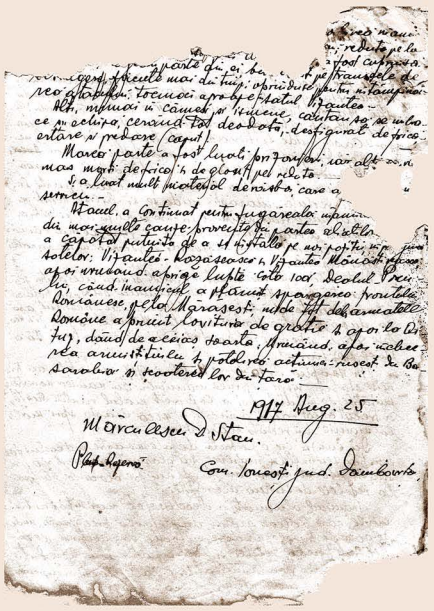


Brevet erou
Sursa Liliana Diaconu

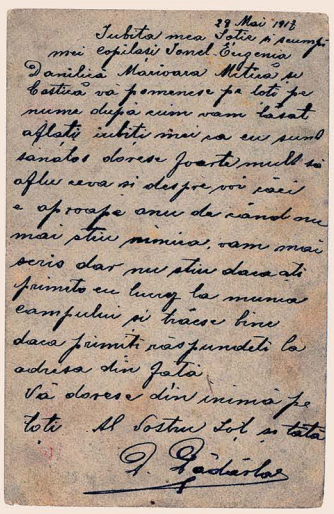
Familia Costa - Foru
Sursa Ioana Nicolau (Costa-Foru)



Stan Mărculescu
Sursa Ion Mărculescu



Pascu Stan
Sursa Mariana Petrișor





Dumitru Dădârlat
Sursa Daniel Focșa



Eroi anonimi
Sursa Ovidiu Besoiu



Gheorghe Banu
Sursa Filica Banu





Virgil Potarcă
Sursa Andrei Radu

MINISTERUL CULTURII
INSTITUTUL NATIONAL AL PATRIMONIULUI

1916 1919

PROIECT CO-FINANȚAT DE:
Administrația Fondului Cultural Național

MONUMENTE ȘI EROI
MEMORIA MARELUI RÁZBOI
PROIECT PILOT (JUDEȚUL ILFOV)



Palatul Mogosoaia, 1938

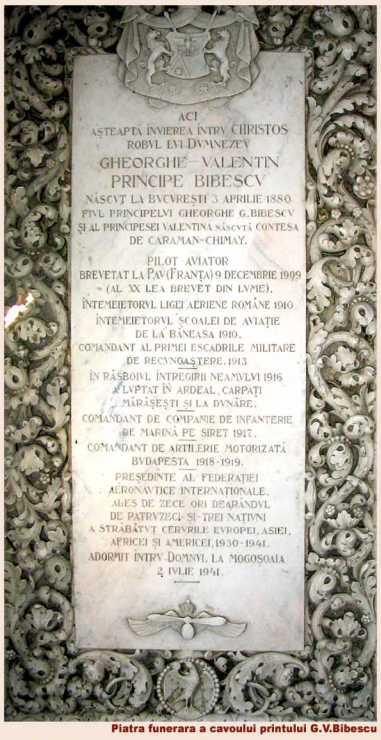

Panoplie de arme, din colectia Palatului de la Mogosoaia, foto 1938

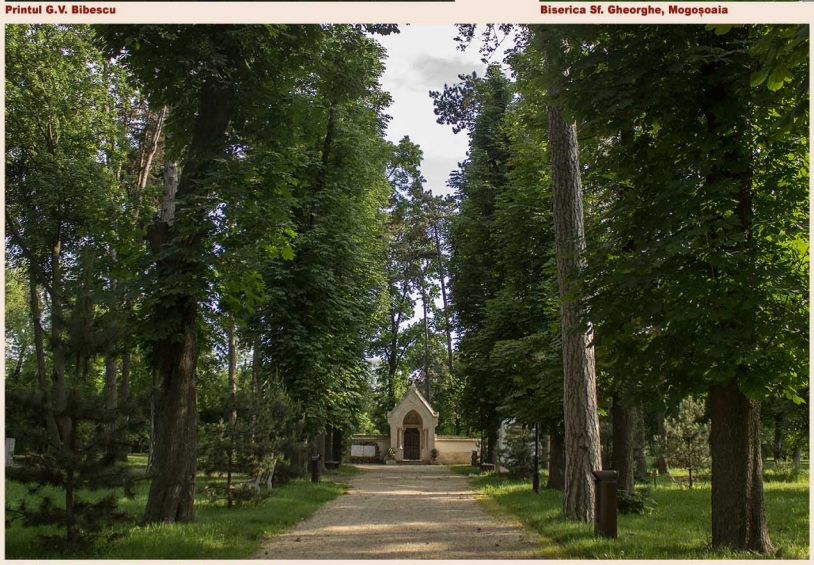

Palatul Mogosoaia, 2016

Sursa imaginilor:
Arhiva si fototeca I.N.P,
fond D.M.I.


Printul G.V. Bibescu


Biserica Sf. Gheorghe, Mogoșoaia


ACI
AȘTEAPTĂ ÎNVIEREA ÎNTRV CHRISTOS
ROBVL LVI DVMNEZEV
GHEORGHE – VALENTIN
PRINCIPE BIBESCV
NĂSCVT LA BVCVREȘTI 3 APRILIE 1880
FIVL PRINCIPELVI GHEORGHE G.BIBESCV
ȘI AL PRINCIPESEI VALENTINA NĂSCVTĂ CONTESA
DE CARAMAN-CHIMAY.
PILOT AVIATOR
BREVETAT LA PAV(FRANȚA) 9 DECEMBRIE 1909
~ (AL XX LEA BREVET DIN LVME).
ÎNTEMEIETORVL LIGEI AERIENE ROMÂNE 1910.
ÎNTEMEIETORVL ȘCOALEI DE AVIAȚIE
DE LA BĂNEASA 1910.
COMANDANT AL PRIMEI ESCADRILE MILITARE
DE RECVNOAȘTERE. 1913
ÎN RĂSBOIVL ÎNTREGIRII NEAMVLVI 1916
A LVPTAT ÎN ARDEAL, CARPAȚI
MĂRĂȘEȘTI ȘI LA DVNĂRE.
COMANDANT DE COMPANIE DE INFANTERIE
DE MARINĂ PE SIRET 1917.
COMANDANT DE ARTILERIE MOTORIZATĂ
BVDAPESTA 1918-1919.
PREȘEDINTE AL FEDERAȚIEI
AERONAVTICE INTERNAȚIONALE.
ALES DE ZECE ORI DEARANDVL
DE PATRVZECI-ȘI-TREI NAȚIVNI
A STRĂBĂTVT CERVRILE EVROPEI, ASIEI,
AFRICEI ȘI AMERICEI, 1930-1941.
ADORMIT ÎNTRV DOMNVL LA MOGOȘOAIA
2 IVLIE 1941.
Piatra funerara a cavoului printului G.V.Bibescu


Parcul Palatului de la Mogosoaia, aleea Capelei Bibescu



Capela familiei Bibescu din parcul Palatului de la Mogosoaia

MINISTERUL CULTURII
INSTITUTUL NATIONAL AL PATRIMONIULUI

MINISTERUL CULTURII
DIRECTIA JUDETEANA PENTRU CULTURA ILFOV

CENTRUL CULTURAL
PALATELE BRÂNCOVENEȘTI

1916 1916-1919 PENTRU PATRIE 1919

PROIECT CO-FINANȚAT DE:
Administrația Fondului Cultural Național

MONUMENTE ȘI EROI
MEMORIA MARELUÍ RÁZBOI

PROIECT PILOT JUDEȚUL ILFOV

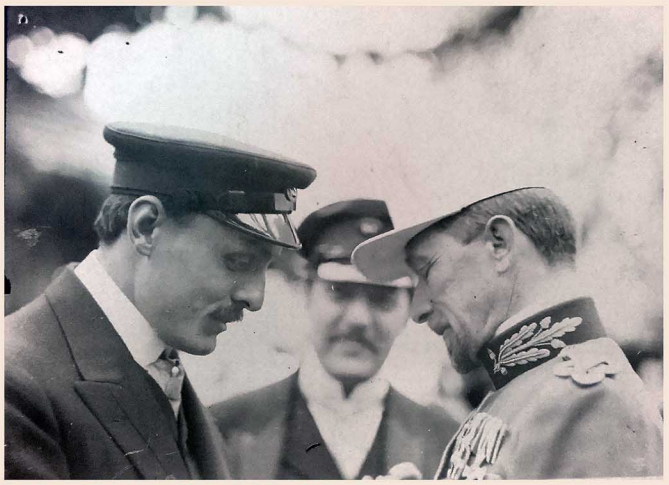


Sursa imaginilor:
Biblioteca Academiei Romane, Cabinetul de stampe
Arhivele Nationale Istorice Centrale, Fototeca
Th. Cornel, Figuri contimporane din Romania 1911



In suita ASR Elisabeta la inaugurarea Hipodromului Baneasa

PRINTUL AVIATOR GEORGE VALENTIN BIBESCU (1880 - 1941)



Impreuna cu maresalul Averescu



La volanul masinii alaturi de Kronprintul Germaniei la Bustenari

La initiativa sa a luat fiinta "escadrila de recunoastere", prima care a decolat vreodata in lume pe timp de razboi, condusa de el personal in razboiul balcanic.

"România inainte de toate, iar România inseamna noi, românii. Credeti-ma, avem pentru ce ne jertfi!"
printul aviator George Bibescu, Primul Razboi Mondial





La Congresul aeronautic in prezenta Regelui Carol II



La ceremonia de decorare a ofiterilor aviatori in prezenta A.S.R. Carol II si Vv. de Alba Iulia, Mihai I



MINISTERUL CULTURII
INSTITUTUL NATIONAL AL PATRIMONIULUI

MINISTERUL CULTURII
DIRECTIA JUDETEANA PENTRU CULTURA ILFOV

CENTRUL CULTURAL PALATELE BRÂNCOVENEȘTI

1916  **1919**

PROIECT CO-FINANȚAT DE:
Administrația Fondului Cultural Național